CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA PERSONAL ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT

STRICT SECRET

ASPECTE CARACTERISTICE ALE ACȚIUNILOR OSTILE CE POT FI ÎNTREPRINSE ÎMPOTRIVA ECONOMIEI NAȚIONALE

2505970
D 008712, Vol. 2P2

SERIA 263

D 8712/ Vol 2 par 2.

1971

/

CONSILIUL SECURITATĪI STATULUI
- Direcţia personal şi învăţămînt -

STRICT SECRET

APROBATA
de colectivul de conducere al Direcţiei a II-a, la data de 25 mai 1971

ASPECTE CARACTERISTICE ALE ACTIUNILOR OSTILE CE POT FI INTREPRINSE IMPOTRIVA ECONOMIEI NATIONALE

Autori: gl.mr.Costandache P.
lt.col.Vrînceanu G.
cpt. Vasile Gh.

Seria 263

- 1971 -

Prezenta lucrare avînd un caracter strict secret va fi păstrată şi folosită cu respectarea riguroasă a dispoziţiilor legale referitoare la apărarea secretului de stat şi a ordinelor şi instrucţiunilor în vigoare privind evidenţa, redactarea, multiplicarea, manipularea şi păstrarea documentelor cu caracter secret de stat în unităţile Consiliului Securităţii Statului.

Incă din primele zile ale cuceririi puterii politice, pornind de la teza marxist-leninistă potrivit căreia dezvoltarea economiei constituie în orice condiţii suportul cel mai sigur al bunăstării materiale şi spirituale a tuturor oamenilor, principalul izvor al progresului general al umanităţii, Partidul Comunist Român a mobilizat toate resursele ţării spre construirea unei economii moderne, în pas cu revoluţia tehnico-ştiinţifică contemporană, capabilă să asigure mersul mereu ascendent al patriei şi al naţiunii române.

Succesele obţinute în dezvoltarea economiei naţionale, în asigurarea prosperităţii ei permanente sînt rodul caracterului profund ştiinţific al politicii economice a partidului şi al ataşamentului entuziast al întregului nostru popor la această politică, al hotărîrii unanime cu care oamenii muncii din România participă la transpunerea ei în viaţă.

Partidul nostru pune în centrul politicii sale continuarea în ritm înalt a procesului de edificare a unei economii moderne - bazată pe o industrie puternică şi o agricultură înaintată, pe folosirea cuceririlor revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane şi valorificarea superioară a resurselor ţării, pe o înaltă productivitate a muncii sociale - în vederea îmbunătăţirii continue a nivelului de trai al poporului.

Scopul final al politicii partidului - propăşirea patriei, satisfacerea la un nivel tot mai înalt a nevoilor materiale şi spirituale ale oamenilor muncii - exprimă, după cum sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, hotărîrea fermă a conducerii de partid şi de stat de a traduce în viaţă socialismul pentru ca poporul nostru să-l simtă din plin.

Realizările de prestigiu obţinute în economie şi perspectivele luminoase ale dezvoltării acesteia în perioada următoare reprezintă condiţii - şi, totodată, garanţii - ale pro-

gresului continuu al României socialiste, ale consolidării independenţei şi suveranităţii ei naţionale, ale întăririi permanente a orînduirii noastre sociale şi de stat.

Tocmai rolul hotărîtor al economiei în edificarea societăţii socialiste, faptul că ea este un pilon de bază al înaintării pe drumul civilizaţiei şi progresului determină cercurile reacţiunii internaţionale, serviciile lor de spionaj şi elementele ostile din interior să încerce să lovească în baza materială a orînduirii noastre.

Faţă de aceste încercări ale duşmanului, conducerea partidului şi statului a încredinţat organelor de securitate şi celor de miliţie sarcina de mare răspundere de a preveni, descoperi şi lichida orice acţiune îndreptată împotriva bazei economice.

La Consfătuirea cu cadrele de bază din securitate, miliţie, procuratură şi justiţie din 9 aprilie 1970, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedinte al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, arăta că "Nu trebuie să scăpăm din vedere că se mai pot găsi ici, colo elemente declasate în stare să se dedea la acţiuni de sabotaj sau spionaj, să se pună în slujba duşmanului, a cercurilor imperialiste, să-şi trădeze poporul. Faţă de aceştia, organele noastre de securitate trebuie să fie necruţătoare".

Potrivit acestor indicaţii şi în baza Legii nr. 24/1968, organele de securitate au misiunea de a preveni, descoperi şi lichida orice încercare de acţiune ostilă îndreptată împotriva economiei naţionale.

La rîndul lor, organele de miliţie, în limitele competenţelor ce le sînt date prin lege, respectiv de a se ocupa de prevenirea, descoperirea şi curmarea infracţiunilor de delapidare, de furt, tîlhărie, de înşelăciune şi de distrugere în dauna avutului obştesc etc. au, de asemenea, datoria de a veghea permanent pentru a nu se produce nici un fel de pagube proprietăţii socialiste.

In vederea îndeplinirii acestor misiuni, care au ca scop apărarea uneia dintre cele mai importante valori ale poporului român, ofiţerii de securitate specializaţi în munca de

 5

contrainformaţii economice, precum şi cadrele de miliţie ce îndeplinesc sarcini specifice în diverse obiective economice sau în mediul rural trebuie să-i cunoască bine pe cei ce intenţionează să aducă atingere în vreun fel intereselor economice ale României socialiste[1], formele şi metodele lor de activitate, textele de lege care incriminează infracţiunile îndreptate împotriva economiei naţionale.

In plus, avînd în vedere că atît infracţiunile din economie date în competenţa securităţii statului cît şi infracţiunile de competenţa organelor de miliţie lezează acelaşi domeniu de activitate, precum şi faptul că de cele mai multe ori delimitarea dintre aceste categorii de infracţiuni este foarte dificil de făcut, că elementele ostile îşi pun de regulă acţiunile pe seama neglijenţei, a nepriceperii etc. pentru a primi o pedeapsă mai mică în eventualitatea trimiterii lor în instanţă, se impune o cooperare permanentă, organizată şi principială între ofiţerii de securitate şi cadrele de miliţie care au sarcini de executat în domeniul economiei naţionale.

Necesitatea unei asemenea cooperări a fost subliniată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu la Consfătuirea din 9 aprilie 1970, cînd, referindu-se în scop exemplificativ la dificultăţile pe care le presupune delimitarea precisă dintre delapidare (infracţiune dată în competenţa miliţiei) şi actul de sabotaj (infracţiune de competenţa securităţii) arăta că întrucît actele infracţionale de genul delapidării, al furtului din avutul obştesc nu pot fi considerate decît "acţiuni profund antisociale, îndreptate împotriva intereselor orînduirii socialiste, a intereselor generale ale celor ce muncesc", se impune "o conlucrare mai strînsă" între organele de securitate, cele de miliţie şi celelalte organisme chemate să se ocupe de infracţiunile economice.

---

1) A se consulta lucrările: "Principalele aspecte ale activităţii desfăşurate de către serviciile de spionaj imperialiste împotriva ţării noastre" şi "Principalele aspecte ale activităţii ostile desfăşurate de către elementele duşmănoase din interior", ed. 1971.

PRINCIPALELE FORME ŞI METODE PRIN CARE SE POATE ACTIONA OSTIL IN DOMENIUL ECONOMIEI NATIONALE

Din practica muncii organelor de securitate rezultă că sub aspectul formelor, activitatea desfăşurată de elementele duşmănoase împotriva securităţii statului în cadrul diverselor sectoare economice îmbracă, din punct de vedere penal, în principal conţinutul infracţiunilor de sabotaj, diversiune, subminare a economiei naţionale, trădare prin transmitere de secrete, spionaj şi divulgarea secretului care periclitează securitatea statului.

Sub aspectul laturii obiective, aceste infracţiuni prezintă o serie de particularităţi, în raport de modalităţile specifice de săvîrşire a lor şi a cauzelor ce le favorizează, care sînt legate nemijlocit de unele sau altele din trăsăturile proprii fiecărei ramuri economice în parte.

Infracţiunea de sabotaj este prevăzută de art. 164 din Codul penal, care are următorul conţinut: "Fapta prevăzută în art.248 alin.2, dacă este de natură să aducă în orice mod atingere securităţii statului, se pedepseşte cu moartea şi confiscarea totală a averii sau cu închisoare de la 15 la 2o de ani, interzicerea unor drepturi şi confiscarea parţială a averii".

Articolul 248 din Codul penal incriminează fapta de abuz în serviciu contra intereselor obşteşti şi conţine următoarele prevederi: "Fapta funcţionarului care în exerciţiul atribuţiilor sale de serviciu, cu ştiinţă, nu îndeplineşte un act ori îl îndeplineşte în mod defectuos şi prin aceasta cauzează o tulburare însemnată bunului mers al unei organizaţii din cele prevăzute în art.145 sau o pagubă avutului obştesc, se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

Fapta prevăzută în alin.1, dacă a avut ca urmare o perturbare deosebit de gravă a activităţii unei organizaţii din cele prevăzute în art.145, ori a produs o pagubă importantă econo-

miei naţionale, se pedepseşte cu închisoare de la 5 la 15 ani, interzicerea unor drepturi şi confiscarea parţială a averii".

Combinînd textele de mai sus rezultă că sabotajul constă în fapta funcţionarului care, în exerciţiul atribuţiilor sale de serviciu, cu ştiinţă, nu îndeplineşte un act ori îl îndeplineşte în mod defectuos, cauzînd o perturbare deosebit de gravă activităţii unei organizaţii de stat, obşteşti sau oricărei alte organizaţii ce desfăşoară o activitate utilă din punct de vedere social şi funcţionează conform legii, ori producînd o pagubă importantă economiei naţionale, cu condiţia ca fapta respectivă să fie de natură să aducă în orice mod atingere securităţii statului.

Latura subiectivă a infracţiunii de sabotaj poate consta atît în intenţia directă, atunci cînd infractorul urmăreşte în mod nemijlocit să aducă atingere securităţii statului, cît şi în intenţia indirectă, atunci cînd el are în vedere un alt scop imediat, însă acţiunile sale sînt de natură să aducă în orice mod atingere securităţii statului.

Subiectul acestei infracţiuni trebuie să fie funcţionar, adică orice salariat care exercită, permanent sau temporar, cu orice titlu, indiferent dacă şi cum a fost învestit, o însărcinare în serviciul unui organ sau instituţii de stat ori unei întreprinderi sau organizaţii economice.

In comiterea infracţiunii de sabotaj, duşmanul poate folosi diverse metode şi practici, materializate în acţiuni sau inacţiuni, în funcţie de posibilităţile ce le are de a-şi masca faptele, de particularităţile şi caracteristicile întreprinderii ori instituţiei unde îşi desfăşoară activitatea, cît şi de pregătirea sa.

Dacă ne referim la sectorul transporturilor feroviare, auto, navale şi aeriene, se constată că pentru săvîrşirea infracţiunii de sabotaj pot fi folosite procedee cum ar fi:

- executarea de proiecte necorespunzătoare;
- nerespectarea procesului tehnologic în construcţia mijloacelor de transport, a instalaţiilor şi aparaturii ce concură la siguranţa circulaţiei;
- executarea defectuoasă a unor lucrări de construcţii

 8

de linii şi lucrări de artă[1], precum şi întreţinerea lor necorespunzătoare;

- încălcarea normelor de întreţinere, revizie şi reparaţie a utilajelor de remorcare, a vagoanelor, a parcului auto, a mijloacelor de transport aero şi navale etc.

In sabotarea activităţii de exploatare a mijloacelor de transport din sectorul feroviar mai pot fi utilizate ca modalităţi specifice de acţiune: întîrzierea expedierii vagoanelor încărcate în staţii; blocarea şi, deci, imobilizarea unor triaje; nerepartizarea la timp a vagoanelor pentru încărcare; neancorarea sau nerepartizarea pe osii, conform instrucţiunilor, a încărcăturilor; dirijarea vagoanelor în direcţii opuse sau cu rute ocolite; expedierea unor vagoane goale spre diferite staţii sau noduri de cale ferată în mod inutil; nerespectarea normelor privind ordinea vagoanelor în formarea garniturilor; întîrzierea trenurilor la formare şi în circulaţie, prin nepredarea la timp a programului operativ către birourile tehnice din staţii şi prin nerespectarea programului de circulaţie.

In ultimul timp, atenţia elementelor ostile se îndreaptă îndeosebi spre unele lucrări de mare importanţă pentru dezvoltarea şi modernizarea transporturilor. Asemenea acţiuni, pe lîngă faptul că pot produce însemnate pagube economiei naţionale, vizează şi crearea unei stări de spirit necorespunzătoare în rîndul celor care folosesc pentru deplasări mijloacele de transport, sădirea neîncrederii în siguranţa circulaţiei cu acestea.

De cele mai multe ori, acţiunile de sabotaj în sectoarele de transporturi se pot camufla punîndu-se pe seama unor cauze aşa-zis obiective, a neglijenţei, a nerespectării normelor şi instrucţiunilor de serviciu, a neexecutării controlului etc.

De aceea, fiecare caz în parte, fiecare eveniment deosebit soldat cu pagube materiale trebuie temeinic analizat, pentru a fi elucidat în întregime, pentru că acesta a lezat economia naţională, proprietatea obştească - bun al întregului popor - şi vinovaţii trebuie pedepsiţi conform legilor.

Există şi situaţii cînd, de exemplu, accidentele în transporturi sînt provocate ca urmare a lipsei de răspundere şi interes manifestate în muncă, a indisciplinei unor salariaţi sau

1) Poduri, viaducte, tuneluri etc. (N.A.).

 5

din alte cauze. Efectele unor asemenea acţiuni sau inacţiuni sînt tot atît de grave pentru economia naţională, motiv pentru care atît ofiţerii de securitate cît şi organele de miliţie au datoria de a le cunoaşte şi preveni la timp.

Lipsa informaţiilor despre stările periculoase sau neexploatarea operativă a unor asemenea date poate favoriza producerea de accidente şi catastrofe de felul celor petrecute la Mogoşoaia, Frunzeasca, Radomireşti, Bucerdea-Crăciunel, Drăgăneşti-Olt şi altele.

Urmările acţiunilor de sabotaj sau ale unor fenomene negative petrecute în transporturi au repercusiuni deosebit de grave şi pentru alte sectoare de activitate ale economiei naţionale.

De pildă, numai admiterea încărcării mărfurilor destinate exportului în vagoane defecte aduce după sine refuzul transportării acestora pe reţeaua căilor ferate străine, ceea ce implică aglomerarea şi îngreuierea activităţii în staţiile de frontieră, transbordarea mărfurilor în alte vagoane, întreruperea livrărilor cu penalizările respective, alterarea unor bunuri sau, în ultimă instanţă, refuzul primirii la export, cu toate consecinţele ce decurg din asemenea fapte. Aceste situaţii produc, la scara întregului sector al transporturilor feroviare, serioase prejudicii materiale şi complicaţii în relaţiile contractuale cu diverşi parteneri străini.

In ceea ce priveşte industria extractivă (minereuri, cărbune, petrol), printre metodele care pot fi folosite de duşman în încercarea sa de a întreprinde acţiuni de sabotaj se întîlnesc mai frecvent următoarele:

- raportarea eronată a rezultatelor unor cercetări geologice, fie pentru a ascunde anumite rezerve de resurse naturale, fie pentru a determina exploatarea altora care nu prezintă eficienţă economică;

- efectuarea unor foraje necorespunzătoare, din care cauză nu se pot lua probe pentru stabilirea reală a conţinutului straturilor străbătute;

- întreţinerea necorespunzătoare a utilajului şi folosirea lui în mod neraţional, ceea ce duce la avarii şi accidente;

- efectuarea în subteran a unor armături necorespunză-

toare, care pot avea ca efect surparea galeriilor;

- ocolirea intenţionată a straturilor şi filoanelor de minereuri şi efectuarea de lucrări în steril, pentru a demonstra, chipurile, necesitatea abandonării acestora;

- abandonarea unor sonde de foraj înainte de a se fi atins obiectivul propus, după cheltuirea unor mari sume de bani etc.

Avîndu-se în vedere că există posibilitatea folosirii vreuneia dintre aceste metode, trebuie să se ţină seama că pe şantierele din sectorul industriei extractive lucrează foarte mulţi muncitori necalificaţi, veniţi din diferite zone ale ţării, care se mută la intervale foarte scurte de pe un şantier pe altul. In astfel de condiţii, nu este exclus ca în rîndul acestora să se strecoare unele elemente duşmănoase, tocmai cu scopul de a-şi pune în aplicare eventuale planuri ostile. Prin posibilităţile ce le au (reţea informativă, foarte multe persoane cunoscute prin partea locului etc.), ofiţerii şi subofiţerii de miliţie pot contribui la depistarea unor astfel de elemente, pe care trebuie să le semnaleze de îndată organelor de securitate.

Dintre metodele enunţate, executarea necorespunzătoare a unor lucrări în subteran de către anumite persoane ostile poate fi facilitată de încălcarea normelor de construcţie la lucrări ascunse. Cauzele acestor încălcări constau cel mai adesea în interpretarea greşită a proiectului (din necunoaştere sau intenţionat), în neasigurarea materialelor de construcţii, în nerespectarea reţetelor de beton etc.

Tinînd seama de pericolul pe care îl reprezintă asemenea încălcări, se impune ca organele de securitate şi cele de miliţie să ia toate măsurile necesare pentru a stabili din vreme cauzele reale ale nerespectării normelor de construcţie şi să acţioneze, în contextul atribuţiilor ce le revin, ca astfel de fenomene să nu aibă loc.

Totodată, stările de lucruri periculoase constatate trebuie semnalate organelor de partid şi ministerului de resort, pentru a se lua măsuri de prevenire a unor eventuale catastrofe. După semnalare este necesar să se urmărească îndeaproape remedierea neajunsurilor despre care au fost informate forurile superioare.

Un alt sector economic în cadrul căruia elementele ostile pot întreprinde acţiuni de sabotaj cu consecinţe grave pentru întreaga economie naţională este cel al energiei electrice.

Intreruperile în alimentarea cu energie electrică a unor consumatori industriali (combinate siderurgice, combinate chimice, rafinării etc.), gravele defecţiuni şi distrugeri de echipamente electroenergetice sînt, de multe ori, rezultatele nerespectării întocmai a instrucţiunilor de întreţinere şi reparaţii, precum şi a regulamentului de exploatare tehnică şi a normelor de tehnica securităţii muncii.

Prin prisma atribuţiunilor de serviciu, a sarcinilor ce le sînt date în competenţă, atît organele de securitate cît şi cele de miliţie trebuie să prevină astfel de situaţii, iar atunci cînd se produc unele fenomene se impune să acţioneze cu fermitate pentru elucidarea lor şi pedepsirea vinovaţilor.

In acest scop, este necesar ca reţeaua informativă, atît a ofiţerilor de securitate cît şi a organelor de miliţie care au sarcini în obiectivele electroenergetice, toate sursele lor de informare să fie instruite să sesizeze orice încălcare a instrucţiunilor de lucru, orice abatere de la normele de funcţionare a agregatelor, pentru a se putea preveni producerea unor evenimente cu consecinţe deosebit de dăunătoare.

Aceasta cu atît mai mult cu cît în sectorul energiei electrice se poate realmente ca prin neîndeplinirea obligaţiilor de serviciu sau prin îndeplinirea în mod defectuos a prevederilor din instrucţiunile şi normativele în vigoare să se comită diverse acte de sabotaj menite să prejudicieze economia naţională.

In ramura metalurgiei şi a construcţiilor de maşini, sabotajul poate fi comis în fazele de cercetare, proiectare, construcţie şi în procesul de producţie.

In fiecare din aceste faze, organele de securitate şi cele de miliţie, în raport de posibilităţile pe care le au şi de sarcinile specifice care le revin, trebuie să depună eforturi hotărîte pentru a preveni, descoperi şi lichida orice încercare de sabotaj.

Elementele ostile care încearcă să întreprindă acţiuni de sabotaj în sectorul de cercetare pot recurge la procedee variate, ca de exemplu: luarea spre cercetare a unor teme nelega-

te de necesităţile economiei naţionale; elaborarea unor tehnologii sau soluţii tehnice necorespunzătoare sub aspectul eficienţei economice; cercetarea paralelă a aceloraşi probleme, irosind în acest fel potenţialul de cercetări; atacarea unor teme de cercetare cu forţe slabe şi nu la locul unde ar putea aduce rezultate mai rapide şi mai eficace; neaplicarea în practică a rezultatelor unor cercetări valoroase etc.

In stadiul de proiectare se pot comite acte de sabotaj prin: introducerea în proiecte a unor soluţii necorespunzătoare; încercarea de a se împiedica aplicarea tehnicii avansate în obiectivele proiectate; elaborarea unor proiecte costisitoare; amplasarea unor construcţii pe terenuri improprii etc. Consecinţele unor asemenea acţiuni sînt deosebit de grave, întrucît, după ce se consumă în timpul lucrărilor de construcţie executate pe baza proiectului elaborat o mare cantitate de materiale şi forţă de muncă, se constată că obiectivul respectiv nu poate fi folosit sau că sînt necesare importante fonduri suplimentare, în vederea remedierii deficienţelor care îl fac impropriu destinaţiei iniţiale.

Organele de miliţie, prin reţeaua informativă şi prin legăturile proprii pe care le au în obiectivele cu profilurile respective, pot realmente să intre în posesia unor date cu privire la încercarea comiterii de infracţiuni împotriva economiei sau la eventuale stări de lucruri ce favorizează asemenea încercări. Este necesar ca astfel de date să fie exploatate operativ, în sensul sesizării organelor de securitate care, prin mijloace proprii, precum şi cu sprijinul miliţiei, trebuie să ia măsuri urgente de verificare a lor şi de împiedicare a elementelor semnalate de a-şi pune în aplicare planurile ostile.

In faza construcţiei, unele procedee de sabotaj pot consta în încălcarea tehnologiei de turnare a betoanelor la structurile de rezistenţă, fundaţii, coşuri de fum etc. prin: executarea lucrărilor de cofrare, turnare şi vibrare în mod necorespunzător; executarea unor betoane după reţete contraindicate; nerespectarea anumitor prevederi ale proiectelor, mai ales a celor referitoare la asigurarea prin fundaţii a unor locuri pentru canale, paturi de cabluri, instalaţii mecanice etc., ceea ce determină spargerea ulterioară a fundaţiilor şi, implicit, slăbirea

rezistenţei lor. De asemenea, în cadrul unor şantiere de construcţii-montaj, elementele ostile pot sabota prin: nerespectarea graficului de executare a lucrărilor; neasigurarea frontului de lucru pentru folosirea corespunzătoare a forţei de muncă; neînlăturarea la timp a unor stări de lucruri negative care favorizează pierderi şi sustrageri de materiale, de utilaje sau de aparate; degradarea instalaţiilor prin defectuoasa lor depozitare etc.

Specific construcţiei furnalelor şi a cuptoarelor la oţelării este faptul că se foloseşte cărămida refractară. Aici se poate acţiona duşmănos fie prin folosirea unor cărămizi de calitate necorespunzătoare sub aspectul rezistenţei la temperaturi înalte, fie prin montarea lor defectuoasă ori prin utilizarea prafului de şamotă de calitate inferioară, degradat, ceea ce poate determina prezenţa rosturilor[1)] între cărămizi, iar în final se poate solda cu perforări, cu scurgerea în exterior a fontei sau oţelului şi chiar cu explozii. De asemenea, înzidirea necorespunzătoare a bolţilor la cuptoare poate provoca surparea lor în timpul cît sînt în funcţie, ceea ce are ca urmare compromiterea şarjei şi scoaterea din funcţiune a cuptorului pentru refacere, situaţie în care producţia de oţel este afectată.

De aceea, se impune ca în timpul unor astfel de lucrări de construcţii să se intensifice supravegherea informativă generală, pentru a se depista şi preveni atît eventualele încercări de sabotaj cît şi anumite defecţiuni care, după intrarea în funcţiune a furnalelor sau cuptoarelor, ar putea provoca consecinţe grave.

In procesul de producţie desfăşurat în obiectivele metalurgice şi constructoare de maşini, elementele ostile care ar viza săvîrşirea de sabotaje pot recurge la exploatarea unor particularităţi ale procesului tehnologic, precum şi a anumitor caracteristici ale maşinilor şi instalaţiilor. Astfel, la furnale şi oţelării, ele pot provoca scoaterea din funcţiune a morii care macină minereul şi calcarul, a mijloacelor de transportare a minereului (funiculare sau benzi transportoare), dereglarea mecanismelor de antrenare a aglomeratului etc. Toate acestea pot crea perturbaţii serioase, prin aceea că nu se asigură fluxul continuu

1) Rost = spaţiul îngust dintre cărămizile unui zid (N.A.).

de materie primă necesară aprovizionării furnalului. Procedee asemănătoare se pot folosi şi la cocserie (scoaterea din funcţiune a unor baterii, spre exemplu, diminuează producţia de cocs, materie primă determinantă în procesul de producţie a fontei).

Intregul proces tehnologic al furnalelor este dirijat de la camera de aparatură de măsură şi control, o acţiune ostilă în acest loc fiind de natură să pericliteze întreaga activitate de producţie, întrucît nu se mai pot controla temperaturile, dozajul, aerul cald, apa etc.

Un element determinant în funcţionarea unui furnal îl constituie aerul cald, furnizat de instalaţii speciale. Sistarea pentru o anumită perioadă a aerului cald provoacă fenomenul de "îngheţare" a fontei, care atrage serioase implicaţii, fiind extrem de dificil de spart şi de degajat.

Suprasolicitarea furnalului poate conduce la uzura prematură a cărămizii refractare, care, la rîndul ei, se poate solda cu perforaţii. In acelaşi timp, elementele ostile pot recurge la nefolosirea la întreaga capacitate a furnalului prin diverse procedee (neîncărcarea la posibilităţile reale, folosirea aerului cald la o temperatură mai scăzută, neasigurarea unui debit corespunzător al gazului metan, întîrzierea deşarjării etc.).

Cu ocazia elaborării fontei şi a oţelurilor, eventualele elemente ostile, mai ales dintre acelea care lucrează în laboratorul chimic rapid (ce efectuează în mod operativ analiza şarjelor), pot să emită buletine de analiză eronate, acţiunile lor răsfrîngîndu-se negativ asupra calităţii produselor respective.

De asemenea, pentru a compromite producţia unor uzine constructoare, elementele ostile pot să le livreze oţel cu alte caracteristici, falsificînd certificatele de calitate sau schimbîndu-i marca.

Acţiunile pe care elementele ostile le-ar putea pune la cale în scopul sabotării producţiei de laminate pot fi: ruperea cajelor; neîncălzirea corespunzătoare a lingourilor şi suprasolicitarea motoarelor electrice; scoaterea din funcţie a mecanismelor de comandă; întreţinerea necorespunzătoare a instalaţiilor etc. De menţionat că fiecare fază a procesului tehnologic

de materie primă necesară aprovizionării furnalului. Procedee asemănătoare se pot folosi şi la cocserie (scoaterea din funcţiune a unor baterii, spre exemplu, diminuează producţia de cocs, materie primă determinantă în procesul de producţie a fontei).

Intregul proces tehnologic al furnalelor este dirijat de la camera de aparatură de măsură şi control, o acţiune ostilă în acest loc fiind de natură să pericliteze întreaga activitate de producţie, întrucît nu se mai pot controla temperaturile, dozajul, aerul cald, apa etc.

Un element determinant în funcţionarea unui furnal îl constituie aerul cald, furnizat de instalaţii speciale. Sistarea pentru o anumită perioadă a aerului cald provoacă fenomenul de "îngheţare" a fontei, care atrage serioase implicaţii, fiind extrem de dificil de spart şi de degajat.

Suprasolicitarea furnalului poate conduce la uzura prematură a cărămizii refractare, care, la rîndul ei, se poate solda cu perforaţii. In acelaşi timp, elementele ostile pot recurge la nefolosirea la întreaga capacitate a furnalului prin diverse procedee (neîncărcarea la posibilităţile reale, folosirea aerului cald la o temperatură mai scăzută, neasigurarea unui debit corespunzător al gazului metan, întîrzierea deşarjării etc.).

Cu ocazia elaborării fontei şi a oţelurilor, eventualele elemente ostile, mai ales dintre acelea care lucrează în laboratorul chimic rapid (ce efectuează în mod operativ analiza şarjelor), pot să emită buletine de analiză eronate, acţiunile lor răsfrîngîndu-se negativ asupra calităţii produselor respective.

De asemenea, pentru a compromite producţia unor uzine constructoare, elementele ostile pot să le livreze oţel cu alte caracteristici, falsificînd certificatele de calitate sau schimbîndu-i marca.

Acţiunile pe care elementele ostile le-ar putea pune la cale în scopul sabotării producţiei de laminate pot fi: ruperea cajelor; neîncălzirea corespunzătoare a lingourilor şi suprasolicitarea motoarelor electrice; scoaterea din funcţie a mecanismelor de comandă; întreţinerea necorespunzătoare a instalaţiilor etc. De menţionat că fiecare fază a procesului tehnologic

are o serie de caracteristici care pot fi exploatate de către duşman pentru producerea unor acte de sabotaj. Iată cîteva asemenea posibilităţi raportate la principalele faze ale procesului tehnologic în cazul unui laminor ce produce ţevi:

Oţelurile livrate de combinatele siderurgice sînt marcate cu vopsea, pentru a uşura sortarea şi identificarea grupei din care fac parte în vederea laminării. Cînd marcajele cu vopsea sînt făcute cu culori apropiate, sub motiv că le-a confundat, un element ostil poate să le schimbe în mod deliberat şi astfel oţelul respectiv să fie trecut la o categorie inferioară sau superioară, ceea ce în final să se soldeze cu laminarea unor ţevi care nu corespund cu cerinţele tehnologice calitative.

O operaţiune de mare importanţă o constituie controlul ţevilor din punctul de vedere al calităţii şi al probelor la presiune. Elemente ostile aflate în sectoare cu atribuţii de control pe această linie ar putea desfăşura acţiuni de sabotaj prin acordarea girului calităţii corespunzătoare unor ţevi cu defecte, care, folosite în procesul de producţie de către beneficiari, ar produce accidente şi avarii.

Procesele tehnologice desfăşurate în obiectivele din ramura construcţiilor de maşini comportă o mare diversitate şi numeroase caracteristici. Acestea pot fi avute în vedere de elementele ostile în alegerea metodelor prin care să săvîrşească infracţiuni de sabotaj.

Astfel, una dintre problemele specifice ale acestui sector este aceea că el foloseşte ca materie primă însemnate cantităţi de metal. După cum se cunoaşte, problema economiei la consumul de metal este de importanţă naţională. Or, au fost şi mai există situaţii în cadrul diverselor întreprinderi cînd se face o mare risipă de metal, prin debitări necorespunzătoare, folosirea unor adaosuri de prelucrare exagerate şi rebuturi numeroase. Asemenea situaţii, care pot fi şi consecinţa unor acţiuni de sabotaj, pot avea la bază lipsa unei evidenţe clare privind predarea şi primirea materialelor către secţii; organizarea necorespunzătoare a locului de muncă; lansarea de metal în producţie prin mărirea consumului specific peste normele legale, chipurile pentru realizarea planului de producţie, dar în realitate pentru acoperirea pierderilor de metal cauzate de rebuturi; nerespectarea procesu-

lui tehnologic la turnare şi prelucrare etc.

Intre uzinele constructoare de maşini există, de cele mai multe ori, o interdependenţă, iar întreaga ramură este corelată cu alte numeroase ramuri industriale. Aşa spre exemplu, uzina "Vulcan" construieşte pe lîngă cazanele necesare industriei energiei electrice şi unele repere pentru alte întreprinderi. Dacă uzina nu-şi realizează planul sau calitatea producţiei este necorespunzătoare, aceasta afectează şi celelalte întreprinderi beneficiare. De asemenea, pentru realizarea unor produse cum sînt tractoarele, spre exemplu, piesele componente se produc în mod divizat la anumite întreprinderi specializate din cadrul industriei constructoare de maşini. Orice nerealizare a unui reper se repercutează negativ asupra realizării produsului care se fabrică în cooperare.

Avînd în vedere aceste considerente, elementele sabotoare pot acţiona prin neexecutarea la timp a sarcinilor de plan şi prin livrarea unor produse de slabă calitate, aspecte care trebuie prevăzute, descoperite şi curmate la timp, întrucît altfel se produc serioase daune economiei naţionale.

Există situaţii cînd elementele ostile care vizează comiterea unor acte de sabotaj încearcă să acţioneze şi în direcţia compromiterii unor produse destinate exportului. Asemenea încercări au la bază faptul că elementele respective sînt conştiente că exportul - această relaţie economică din ce în ce mai activă în schimburile comerciale cu alte ţări - reprezintă astăzi o coordonată deosebit de importantă a activităţii productive, a eficienţei economice a întreprinderilor.

In ramura metalurgiei şi a construcţiilor de maşini s-au semnalat o serie de fenomene negative în legătură cu producţia destinată exportului.

Astfel, s-au petrecut cazuri cînd au fost livrate produse sub nivelul calitativ garantat, cu o serie de defecţiuni sau la a căror realizare nu s-au respectat documentaţiile tehnice. Aşa spre exemplu, s-au trimis la export electromotoare cu carcase fisurate sau cu izolaţia electrică şi impregnarea necorespunzătoare; în alt caz s-au expediat elemente de automatizare executate cu erori peste toleranţele admise. Cu ocazia livrării la export a unor loturi de tractoare şi autocamioane, la ele

s-au semnalat numeroase defecţiuni: gripări de rulmenţi, cilindri şi chiulase sparte, filtre pline de vaselină, discuri de ferodou necorespunzătoare etc. Mai mult, la cîteva tractoare, în lada destinată sculelor, elemente rău intenţionate au introdus în locul acestora bolovani. Pe bună dreptate, defecţiunile au fost reclamate de beneficiari şi, pe lîngă daunele materiale, industria noastră a suferit şi prejudicii de natură morală.

In alte situaţii s-a încercat să se acţioneze prin livrarea unor produse corespunzătoare sub aspect funcţional, dar finisate şi vopsite în mod necorespunzător, din care cauză ele nu au rezistat în competiţie cu produsele similare ale altor ţări.

După cum se ştie, una dintre formele prin care ţara noastră ia parte la schimbul de valori materiale pe plan mondial este participarea cu diferite produse (în care o pondere însemnată o ocupă maşinile-unelte) la tîrgurile internaţionale ce se organizează în diverse ţări ale lumii.

Si cu astfel de prilejuri, elementele ostile pot încerca să prejudicieze interesele economiei noastre naţionale printr-o gamă largă de procedee: prezentarea exponatelor la un nivel calitativ scăzut; neexpunerea maşinilor şi utilajelor mai semnificative, cu caracteristicile şi parametrii cei mai înalţi; expedierea exponatelor cu întîrziere, incomplete sau cu defecţiuni tehnice; netrimiterea de material demonstrativ prelucrat de maşinile expuse ori împiedicarea efectuării demonstraţiilor la faţa locului prin neasigurarea sculelor, a personalului de specialitate necesar ş.a.

Infracţiuni de sabotaj prin care să se aducă pagube însemnate economiei naţionale pot fi comise şi în sectorul industriei chimice.

Dată fiind particularitatea acestui sector în ansamblu (petrochimia, industria materialelor plastice, a cauciucului, a coloranţilor, a îngrăşămintelor chimice, a celulozei şi hîrtiei etc.), respectiv faptul că majoritatea materiilor prime (atît în stare iniţială cît şi în diferite faze ale prelucrării lor), precum şi mare parte din produsele finite sînt uşor inflamabile şi explozive, există şi anumite posibilităţi de a se pune la cale acte de sabotaj. Este suficient ca cei care intenţionează să

- // -

18

comită o asemenea infracţiune să nu îndeplinească sau să îndeplinească greşit, cu ştiinţă, atribuţiunile de serviciu legate de paza contra incendiilor şi consecinţele pot fi dintre cele mai păgubitoare pentru economie. Ca procedee specifice, cu titlu enunţiativ pot fi menţionate: depozitarea materialelor inflamabile sau explozive în apropierea unor surse de foc; aglomerarea unor depozite cu produse inflamabile sau explozive; folosirea de instalaţii electrice sau de încălzire necorespunzătoare; neasigurarea unui transport corespunzător pentru materialele respective; neexecutarea operaţiunilor impuse de necesitatea evitării autoaprinderilor etc.

Unele incendii şi explozii petrecute în anumite obiective ale industriei chimice, deşi nu au întrunit elementele constitutive ale infracţiunii de sabotaj, sînt în măsură totuşi să creeze o imagine asupra modalităţilor de săvîrşire a unei atare acţiuni ostile.

Aşa de exemplu, la secţia tocătorie a Combinatului de celuloză şi hîrtie Călăraşi s-a produs un început de incendiu care numai datorită promptitudinii cu care s-a acţionat a putut fi localizat şi stins înainte de a produce daune importante.

Cercetările ulterioare efectuate şi cu concursul altor organe competente (miliţie, pompieri) au scos în evidenţă următoarele împrejurări ale producerii incendiului:.

Sefii de schimburi aveau obligaţia zilnică de a curăţa desprăfuitoarele din tocătorie. Timp de trei săptămîni însă, înainte de data izbucnirii incendiului, ei nu-şi îndepliniseră această îndatorire de serviciu. Ca urmare, s-au creat importante depuneri de paie care, treptat, s-au tasat şi, prin frecare, s-au autoaprins.

Un alt caz, dar cu urmări tragice, s-a petrecut la fabrica "Color" Bucureşti.

Datorită lipsei de supraveghere din partea unor maiştri, mai mulţi muncitori au procedat la transportarea prin alunecare a recipientelor metalice cu hidroceluloză, în loc să utilizeze cărucioarele speciale afectate acestui scop, care aveau roţi cauciucate. In cursul transportării, prin lovirea accidentală a două recipiente s-a produs o scînteie care a provocat explozia nitrocelulozei. S-au înregistrat însemnate pagu-

be materiale şi accidentarea gravă a şase muncitori (dintre care unul, ulterior a decedat).

Ambele cazuri citate ilustrează modalităţile posibile pentru elementele duşmănoase de a săvîrşi sabotaje profitînd de neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu şi, respectiv, de nerespectarea normelor de manipulare a materiilor prime în procesul de producţie. In astfel de împrejurări, aportul miliţiei este deosebit de substanţial, în sensul că participă efectiv la cercetări şi are o contribuţie de seamă la elucidarea deplină a cauzelor evenimentelor respective.

Tot în obiective ale industriei chimice, elementele duşmănoase care preconizează săvîrşirea de sabotaje pot profita, în scopul realizării intenţiilor lor, şi de cazurile cînd, într-un combinat petrochimic, de exemplu, nu se iau toate măsurile necesare pentru respectarea normelor de exploatare a instalaţiilor.

Acţiuni de sabotaj pot fi întreprinse şi în alte ramuri ale economiei naţionale, cum ar fi: industria uşoară, industria alimentară, agricultura, silvicultura etc.

Un caz tipic de tentativă de sabotaj a fost descoperit şi lichidat de organele de securitate într-un combinat de industrializare a lemnului. Iată, pe scurt, modul cum au încercat să acţioneze elementele în cauză:

In scopul realizării unor grunduri şi emailuri indigene (necesare înnobilării suprafeţelor lemnoase) care să le înlocuiască pe cele din import, Laboratorul central de cercetări pentru lacuri şi cerneluri, în colaborare cu fabrica "Color", a elaborat reţeta unui email românesc pe care au început să-l experimenteze în combinatul în cauză. Aflînd că experimentarea duce la obţinerea unor rezultate bune, reprezentantul firmei străine care ne furniza email, din teama de a nu pierde un cumpărător cum era România, a încercat să compromită experienţele. In acest scop, el l-a recrutat pe un electrician din combinat, care participa la experimente, şi i-a cerut să saboteze rezultatele.

Element lipsit de sentimente patriotice, uşor coruptibil, electricianul a mai atras în activitatea ostilă pe care urma s-o întreprindă şi alte persoane de teapa sa, respectiv un preparator de emailuri, un controlor tehnic de calitate şi o

laborantă. Procedeul la care s-au gîndit pentru a compromite emailul românesc era simplu: cu o zi înainte de experimentare aveau să pătrundă în magazia unde erau depozitate recipientele cu emailuri destinate pentru probe şi să le denatureze compoziţia prin adăugarea unei cantităţi de ulei de transformator. Graţie măsurilor energice întreprinse de organele de securitate, încercarea celor patru sabotori a eşuat, ei fiind prinşi în flagrant, trimişi în judecată şi condamnaţi.

In agricultură, ramură economică pe a cărei dezvoltare se pune un accent deosebit, elementele ostile pot acţiona prin săvîrşirea unor infracţiuni de sabotaj atît în sectorul de stat (întreprinderi agricole de stat, ferme, complexe agrozootehnice, întreprinderi de mecanizarea agriculturii, complexe de irigaţii, silozuri, depozite de legume şi fructe etc.) cît şi în sectorul cooperatist (cooperative agricole de producţie, întreprinderi agrozootehnice intercooperatiste ş.a.).

Dintre procedeele specifice care pot fi folosite de regulă pentru comiterea unor acte de sabotaj în aceste sectoare menţionăm: neluarea la timp a măsurilor necesare în vederea însămînţărilor, a întreţinerii culturilor ori a recoltărilor, precum şi efectuarea acestor lucrări la un nivel calitativ necorespunzător; neexecutarea lucrărilor de revizie, întreţinere şi reparaţie a inventarului agricol sau executarea de slabă calitate a acestor operaţiuni; nevaccinarea sau vaccinarea cu seruri alterate a animalelor; neefectuarea unor lucrări de îndiguire sau de altă natură, în vederea preîntîmpinării inundaţiilor; neluarea măsurilor de pază contra incendiilor la depozitele de cereale, de furaje, la ariile de treierat; defectarea unor instalaţii de la silozuri, depozite sau hale de adăpostire a animalelor etc.

Pe diverse şantiere de irigaţii s-au înregistrat în cursul anului 1970 deficienţe grave, care aduc economiei naţionale mari prejudicii materiale.

Astfel, pe un asemenea şantier s-au turnat circa 4 milioane dale (plăci de beton folosite la pardosirea canalelor de irigaţii) fără a se respecta reţeta de amestec a cimentului cu balastul. Urmarea a fost că dalele respective au avut o rezistenţă scăzută la acţiunea corozivă a apei. Tot pe şantierul respectiv s-au depozitat în condiţii improprii circa 120 de tone

- // -

ciment, care a devenit astfel inutilizabil, şi s-au comis delapidări în valoare de cca 1 milion lei. Organele de securitate şi cele de miliţie au reuşit, în cele din urmă, să pună capăt acţiunilor infracţionale întreprinse de elementele în cauză, prin trimiterea lor în justiţie.

Intr-o altă situaţie, unele elemente răspunzătoare de executarea în termen a anumitor lucrări la staţiile de pompare pentru irigaţii intenţionau să sape bazinele de absorbţie sub cotele prevăzute în proiect, pentru a se încadra, chipurile, în termen. La sesizarea organelor de securitate, care cu ajutorul nemijlocit al subofiţerilor de miliţie din zona respectivă au obţinut la timp informaţii despre acest mod defectuos de îndeplinire a unor sarcini de serviciu, s-a preîntîmpinat o faptă cu urmări grave, vinovaţii fiind pedepsiţi pe linie administrativă de către forurile competente.

O altă formă de activitate infracţională desfăşurată de anumite elemente ostile pentru a lovi în economia naţională o constituie actul de diversiune.

Conţinutul acestei infracţiuni, aşa după cum este prevăzut în art.163 din Codul penal, constă în "distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuinţare, în întregime sau în parte, prin explozii, incendii sau în orice alt mod, a uzinelor, instalaţiilor industriale, maşinilor, căilor de comunicaţie, mijloacelor de transport, mijloacelor de telecomunicaţie, construcţiilor, produselor industriale sau agricole, ori a altor bunuri, dacă fapta este de natură să aducă în orice mod atingere securităţii statului". Pedeapsa în astfel de cazuri este moartea şi confiscarea totală a averii sau închisoare de la 15 la 2o de ani, interzicerea unor drepturi şi confiscarea parţială a averii.

Din punctul de vedere al laturii obiective, actul de diversiune cuprinde trei modalităţi de săvîrşire: distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuinţare a bunurilor menţionate.

Toate aceste acte de executare sînt modalităţi alternative de săvîrşire a infracţiunii. Existenţa lor împreună, în baza aceleiaşi hotărîri infracţionale, nu duce însă la un concurs de infracţiuni, ci la o infracţiune unică.

In textul articolului mai sus menţionat se vorbeşte

despre comiterea lor prin explozii sau incendii. Acest lucru este făcut de către legiuitor doar cu titlu de exemplificare, întrucît textul prevede şi "orice alt mod" de săvîrşire. Inseamnă deci că actele de diversiune se pot comite şi prin alte moduri, care pot fi atît violente (de exemplu, provocarea unor deraieri de trenuri, inundaţii etc.) cît şi neviolente (răspîndirea unor dăunători în culturi).

Metodele şi mijloacele folosite în săvîrşirea acestei infracţiuni pot fi diverse: aşezarea de obstacole pe liniile ferate, provocarea de explozii în minele cu concentraţii de gaze inflamabile prin aşezarea de capse pe liniile vagoneţilor; folosirea fosforului şi a altor substanţe chimice care, în contact cu oxigenul din atmosferă, se aprind, putînd incendia depozite cu materiale inflamabile; introducerea de nisip în lagărele osiilor de la vagoane etc.

Cu titlu de exemplificare, textul enumeră şi bunurile care pot fi distruse, degradate sau aduse în stare de neîntrebuinţare: uzine, instalaţii industriale, maşini, căi de comunicaţie, mijloace de transport, mijloace de telecomunicaţie, construcţii, produse industriale sau agricole.

Esenţial este însă ca fapta să fie de natură, în toate cazurile, a aduce în orice mod atingere securităţii statului (de exemplu, prin pagubele mari ori perturbările grave pe care le produce sau le poate produce în economie ori în alte sectoare de activitate, prin panica provocată în rîndurile populaţiei ş.a.).

Elementele ostile caută să săvîrşească acţiuni de diversiune mai ales în anumite sectoare cheie ale economiei noastre naţionale, cum ar fi, de pildă, energia electrică, transporturile, industria extractivă, industria chimică, industria grea, industria de apărare etc., asupra cărora se va insista în continuare cu exemplificări de procedee posibil de a fi utilizate în vederea comiterii acestei infracţiuni.

In ramura energiei electrice, instalaţiile electroenergetice sînt dispersate pe întreg teritoriul ţării, unele dintre ele nu au personal permanent de supraveghere (reţelele, anumite staţii şi posturi de transformare), iar altele sînt montate sau trec prin locuri izolate şi nepopulate (munţi, pă-

duri, văi etc.).

Această situaţie caracteristică sectorului electroenergetic poate fi exploatată de anumite elemente duşmănoase pentru a comite acte de diversiune, paralizînd activitatea consumatorilor existenţi pe raza mai multor judeţe şi perturbînd chiar întregul sistem energetic naţional, prin provocarea de scurtcircuite cu ajutorul unor funii metalice aruncate pe liniile de interconexiune cu tensiune foarte înaltă (22o-4oo KV). In cazul cînd un asemenea scurtcircuit provoacă topirea conductorilor, iar stîlpii vecini sînt de întindere, aceştia se pot îndoi şi chiar răsturna, aducînd prejudicii economiei naţionale, în sensul că pe toată durata remedierilor (care iau mult timp în astfel de situaţii), consumatorii industriali afectaţi de avaria respectivă nu produc.

Asemenea avarii s-au înregistrat, de pildă, pe liniile de 11o KV Paroşeni-Bărbăteşti şi Bărbăteşti-Govora, unde elemente duşmănoase neidentificate, folosindu-se de condiţiile prielnice din zonă (puteau acţiona fără să fie observate), au comis acte de diversiune, producînd scurtcircuite prin aruncarea unor conductori metalici între fazele liniilor de 11o KV. Pagubele pricinuite economiei naţionale prin întreruperea activităţii sondelor de la Bărbăteşti, Ticleni, Bîlteni, Tg.Jiu, a exploatărilor miniere din bazinul carbonifer Rovinari, precum şi a altor consumatori industriali şi urbani din raza judeţelor Gorj şi Vîlcea, au fost cu atît mai mari cu cît depistarea zonei scurtcircuitate a necesitat mult timp din partea echipelor de control, care au trebuit să parcurgă aproape întregul traseu al liniilor. In urma depistării defectului a fost necesar să se execute unele remedieri şi numai după retragerea completă a echipelor a fost posibilă realimentarea consumatorilor.

In astfel de situaţii se impune ca echipele de cercetare la faţa locului să fie sprijinite de către organele de miliţie care îşi desfăşoară activitatea în zona respectivă, pentru a stabili persoanele ce ar putea da unele relaţii în legătură cu eventualii indivizi văzuţi în preajma locului avariei. In acelaşi timp, este necesar ca în cadrul echipelor de intervenţie, în rîndul pădurarilor, al cantonierilor şi al localnicilor, atît ofiţerii de securitate cît şi ofiţerii şi subofiţerii

de miliţie să aibă informatori capabili să-i sprijine efectiv în depistarea infractorilor şi, mai ales, în prevenirea acţiunilor acestora.

In instalaţiile din interiorul centralelor termo şi hidroelectrice, elementele ostile pot să recurgă, în raport de condiţiile concrete din aceste obiective, la alte procedee de a provoca acte de diversiune, dintre care menţionăm:

- Distrugerea generatorului şi a echipamentelor din jurul acestuia prin provocarea unei explozii (de cele mai multe ori urmată de un incendiu) cu ajutorul oricărei surse de foc (chibrit, ţigară aprinsă, scurtcircuit etc.) în zona instalaţiei de răcire cu hidrogen a generatorului.

- Avarierea ţevăriei cazanelor prin introducerea unei cantităţi anormale de sodă caustică în apa de alimentare (adaos) a cazanelor.

- Infundarea cu cîlţi, bumbac, tifon, diverse dopuri etc., în timpul unor revizii sau reparaţii, a conductelor de ulei pentru ungerea lagărelor. Neoprirea imediată a agregatului poate conduce, în afară de distrugerea lagărelor, la deteriorarea întregului paletaj al turbinei şi a bobinelor generatorului.

Vulnerabilitatea la actul de diversiune a obiectivelor din transporturi este dată, în special, de faptul că ele sînt deschise, în sensul că: sînt în contact nemijlocit cu un mare număr de persoane care au liber acces în locurile de staţionare şi în mijloacele de transport; căile de comunicaţii, îndeosebi în cazul transporturilor feroviare şi auto, au o lungime considerabilă; aceste căi de comunicaţii trec prin locuri (păduri, trecători etc.) care oferă posibilităţi de mascare a pregătirii şi executării actelor de diversiune etc. De asemenea, faptul că mijloacele de transport circulă, de regulă, cu viteze mari, dă o amploare sporită consecinţelor actelor de diversiune.

Pe de altă parte, trebuie reţinut că, uneori, actul de diversiune împotriva mijloacelor de transport poate fi de fapt consecinţa unui act de sabotaj săvîrşit anterior.

In domeniul transporturilor feroviare şi auto, actele de diversiune pot fi săvîrşite atît împotriva materialului rulant cît şi a căilor şi instalaţiilor de comunicaţii. De altfel, de regulă, consecinţele distructive se repercutează simultan şi

asupra mijloacelor de transport şi a căilor de comunicaţii.

In afara utilizării substanţelor explozive sau incendiare, ca modalităţi de săvîrşire a actelor de diversiune în transportul feroviar mai pot fi folosite:

- înlăturarea sau slăbirea terasamentului unor porţiuni de linie ferată;

- plasarea de obstacole pe linie;

- defectarea sistemelor de semnalizare sau efectuarea de semnalizări ori manevre voit contraindicate;

- provocarea de defecţiuni la sistemul de frînare a locomotivelor sau vagoanelor;

- introducerea de corpuri străine în cutiile de ungere etc.

Pentru a asigura un efect distructiv mai mare acţiunilor lor, unele elemente pot alege pentru comiterea actelor de diversiune porţiuni de cale ferată în curbă, unde vizibilitatea este mai redusă şi consecinţele deraierii afectează un număr sporit de vagoane. Alte elemente pot organiza asemenea acţiuni la pasajele de nivel nepăzite sau încearcă să sprijine şi să ancoreze obstacole la rosturile de linie, pentru ca şocul să nu le înlăture ori să le deplaseze din loc.

Un alt mod de a săvîrşi acte de diversiune cu urmări deosebit de grave poate consta în introducerea de corpuri străine (balast, nisip, sticlă, cărămizi, rumeguş etc.) în cutiile de ungere de la vagoane, acţiuni care sînt de natură să provoace aprinderea şi ruperea fuselor de osie în timpul exploatării.

In sectorul transporturilor auto, actele de diversiune pot viza şoselele, lucrările de artă şi mijloacele de transport. Dintre procedeele mai caracteristice la care se poate recurge în acest sens menţionăm:

- distrugerea unor lucrări de artă sau slăbirea rezistenţei acestora;

- provocarea de surpări de stînci sau pietriş ori de avalanşe de zăpadă asupra şoselelor care străbat defilee muntoase, atît în scopul distrugerii mijloacelor auto cît şi al blocării circulaţiei;

- presărarea de cuie ori de alte asemenea obiecte în curbe periculoase ori pe alte porţiuni de şosele unde, prin

spargerea pneurilor, s-ar produce accidente foarte grave;

- defectarea sistemelor de direcţie, de frînare sau de iluminare a mijloacelor de transport auto, de natură să permită producerea accidentelor;

- introducerea de corpuri străine în rezervoarele de combustibil sau lubrifianţi etc.

Evident că, pentru a putea întruni conţinutul infracţiunii de act de diversiune, asemenea acţiuni trebuie să fie de natură să aducă în orice mod atingere securităţii statului. Ca atare, nu orice acţiune intenţionată soldată cu distrugerea unui mijloc auto va putea fi considerată act de diversiune.

O deosebită periculozitate prezintă actele de diversiune îndreptate împotriva mijloacelor de transport navale şi aeriene. In afară de distrugerea acestora, asemenea acţiuni se soldează, de regulă, şi cu moartea personalului navigant şi a pasagerilor.

Actele de diversiune îndreptate împotriva navelor şi aeronavelor se pot comite, de regulă, cu ocazia staţionării acestora în porturi sau aeroporturi, astfel încît efectele să se producă în timp ce ele se află în cursă.

Ca procedee, pot fi menţionate:

- plasarea mascată în interiorul sau exteriorul navelor ori aeronavelor a unor dispozitive explozive sau incendiare cu acţiune întîrziată;
- deteriorarea aparaturii de bord;
- efectuarea, voit intenţionată, de semnalizări false;
- introducerea în combustibilul folosit de aeronave a unor substanţe care schimbă calitatea acestuia;
- producerea de fisuri mascate la rezervoarele de combustibil etc.

Pentru a se preveni comiterea unor acţiuni infracţionale prin asemenea metode, precum şi a altor acte socialmente periculoase (deturnări de avioane, răpiri de nave sau aeronave, atacuri armate asupra acestora în timp ce staţionează etc.) este necesar să se ia măsuri severe de asigurare a securităţii porturilor şi aeroporturilor.

In acest sens, în urma analizării unor fapte şi evenimente ce au avut loc în ultima perioadă, din indicaţia conduce-

V2

rii de partid şi de stat s-au întocmit un plan de măsuri privind întărirea muncii de securitate pentru paza şi apărarea aeroporturilor, porturilor şi a podurilor peste Dunăre, precum şi planuri detaliate de organizare a pazei şi apărării fiecărui aeroport sau port în parte.

Planurile respective cuprind măsuri de a căror executare răspund formaţiuni ale forţelor armate destinate efectuării pazei, organele de securitate şi cele de miliţie, precum şi conducerea porturilor sau aeroporturilor.

In timp ce organele de securitate au obligaţia de a intensifica munca informativă în rîndul personalului porturilor şi aeroporturilor şi de a asigura contrainformativ formaţiunile militare care execută paza acestora, precum şi unităţile militare de aviaţie care folosesc aerodromurile în comun cu TAROMUL, miliţiei îi revin o serie de sarcini deosebit de importante, dintre care menţionăm:

- selecţionarea şi instruirea pazei civile contractuale în vederea participării efective a acesteia la asigurarea securităţii porturilor şi aeroporturilor;
- plantarea de table indicatoare pentru interzicerea staţionării de autovehicule în dreptul aeroporturilor pe o rază de 2oo-3oo m; cînd pe o asemenea rază staţionează autovehicule fără motive temeinice, se vor lua măsuri pentru identificarea lor şi, în funcţie de constatări, vor fi sesizate organele de securitate de pe aeroport;
- verificarea prezenţei în incinta aerogărilor şi a gărilor fluviale sau maritime a unor persoane venite în scopuri dubioase; cele care par suspecte vor fi predate pentru cercetare organelor de securitate;
- supravegherea efectuării controlului corporal al pasagerilor şi al bagajelor acestora şi identificarea şi izolarea celor care nu se supun controlului şi predarea lor pentru cercetări organelor de securitate;
- sancţionarea contravenţională a celor care nu respectă ordinea stabilită în sălile de pasageri;
- supravegherea, împreună cu paznicul contractual, după controlarea pasagerilor şi a bagajelor, a deplasării pasagerilor către navă sau aeronavă, pentru a nu se permite intrarea

28

unor persoane străine în convoiul respectiv;

- în cazul declanşării unor acte de dezordine în timpul urcării pasagerilor sau după urcare, lucrătorul de miliţie şi paznicul din paza civilă contractuală intră imediat în acţiune alături de ofiţerul de securitate prezent şi de garda militară, care este alarmată o dată cu alarmarea comandantului aeroportului sau al portului.

Sefii inspectoratelor judeţene de securitate şi ai inspectoratelor judeţene de miliţie formează grupe de intervenţie pe care le instruiesc pentru lichidarea eventualelor atacuri asupra navelor sau aeronavelor şi care, în situaţia dată, vor acţiona în cooperare, inclusiv cu formaţiunea militară afectată pentru asigurarea pazei portului sau aeroportului respectiv.

In aceleaşi planuri, o atenţie deosebită se acordă reglementării stricte a accesului, modalităţilor de verificare a documentelor de intrare şi de circulaţie în incinta aeroporturilor şi a porturilor fluviale sau maritime, interzicerii a se ieşi din perimetrul acestora prin locuri nesupravegheate, creării unei opinii de masă în rîndul tuturor salariaţilor, pentru a manifesta spirit de vigilenţă şi a semnala celor în drept apariţia oricărei persoane străine sau a altor situaţii anormale.

De la caz la caz se pot instala în anumite locuri (căi de acces spre porturi sau aeroporturi, garduri împrejmuitoare etc.) mijloace de semnalizare acustică sau optică, instalaţii de fotografiere pe întuneric, proiectoare semimobile pentru a ilumina noaptea pista şi zonele mai îndepărtate ale obiectivelor respective, sisteme de televiziune cu circuit închis, precum şi alte mijloace tehnice moderne.

Intr-un ordin al Statului-major al gărzilor patriotice de pe lîngă C.C. al P.C.R. şi al Ministerului Afacerilor Interne se prevăd, de asemenea, măsuri speciale privind asigurarea securităţii aeronavelor utilitare, sanitare şi sportive.

Printre altele, se dispune stabilirea tuturor locurilor de decolare, aterizare şi staţionare a unor asemenea aeronave şi asigurarea pazei lor cu luptători înarmaţi ai gărzilor patriotice.

Organele de miliţie au sarcina expresă de a selecţiona, sprijinite fiind în acest sens şi de organele de securita-

te, luptătorii din gărzile patriotice care vor fi folosiţi pentru asigurarea pazei aparatelor de zbor utilitare, sanitare şi sportive.

Insistînd asupra necesităţii ca organele de securitate şi cele de miliţie să intensifice munca informativă mai ales în zonele de lucru şi de staţionare a acestor aeronave, în vederea depistării elementelor care intenţionează să fugă din ţară, ordinul dispune să se acorde atenţie în special foştilor piloţi, celor care cunosc pilotajul, cetăţenilor care au primit aviz negativ pentru a se deplasa în străinătate, elementelor tinere aventuriere, persoanelor ce urmează să fie condamnate pentru infracţiuni de drept comun şi despre care sînt semnalări că ar intenţiona să întreprindă acţiuni de evaziune din ţară etc.

In industria extractivă (minieră, petrolieră) se pot comite acte de diversiune prin explozii şi incendii mai ales în galeriile subterane (dacă ne referim la mine) şi la sondele aflate în foraj sau în activitate de extracţie, precum şi la depozitele de ţiţei.

Intr-o mină, de pildă, un element ostil care urmăreşte provocarea unei explozii prin concentrarea în galerie a unei mari cantităţi de gaze poate defecta instalaţia de ventilare a galeriei respective. De aici şi pînă la explozie, provocată, după cum se poate subînţelege, de diversionist în mod indirect, distanţa nu este prea mare. Este suficient ca o lampă de miner să fie defectă sau un lucrător din abataj să aprindă un chibrit (lucru care se întîmplă uneori din cauza insuficientului instructaj privind tehnica securităţii muncii) şi se produce o explozie ce se soldează în mod iminent cu victime omeneşti, cu mari pagube materiale şi chiar cu panică în rîndul celorlalţi mineri, care refuză să mai intre în puţ de teama unor atari accidente.

Tot în întreprinderile miniere, elementele diversioniste pot provoca acţiuni violente prin utilizarea de explozive. Ilustrativ în acest sens este cazul petrecut la o exploatare, unde, un fost legionar, de meserie artificier, sustrăgea cu regularitate anumite cantităţi de explozive. Fiind descoperit din

 30

vreme şi cercetat asupra intenţiilor sale, acesta a declarat că împreună cu alte elemente ostile urmărea ca în momentul cînd ar fi avut o cantitate suficientă de materiale explozive să provoace prăbuşirea unei galerii de transport, act care ar fi pricinuit mari pagube economiei naţionale, inclusiv victime omeneşti.

In schelele petroliere, depozitele centrale de ţiţei pot fi expuse în întregime - atît datorită produselor pe care le conţin, cît şi faptului că se găsesc în aer liber - unor eventuale acţiuni duşmănoase care urmăresc producerea de incendii şi explozii. La fel de expuse sînt şi multe dintre obiectivele industriei chimice, mai ales dintre acelea care au o serie de instalaţii amplasate în aer liber.

In sectoarele industriei grele, metodele ce pot fi folosite de elementele ostile în comiterea actelor de diversiune sînt, în general, asemănătoare cu cele la care se recurge şi în alte ramuri economice.

Cazurile de mai jos evidenţiază unele dintre aceste metode.

La o uzină importantă de construcţii de maşini, elemente ostile au întrerupt curentul electric la cuptorul în care se preparau oţeluri speciale, prin scoaterea a trei siguranţe de la tabloul de distribuţie. Dacă oprirea cuptorului n-ar fi fost sesizată la timp de către un muncitor şi se întîrzia luarea măsurilor de repunere în funcţiune, s-ar fi putut provoca rebutarea şarjei şi deteriorarea cuptorului.

La un interval scurt de timp de la această acţiune a fost introdus nisip în pompele de alimentare cu ulei a instalaţiilor cuptorului.

Trecîndu-se la cercetarea cazului, paralel au fost luate măsuri de folosire a reţelei informative pentru a semnala comentariile care se fac pe marginea acestor evenimente şi comportarea persoanelor suspecte de producerea lor. In urma măsurilor informative luate, autorii au fost descoperiţi în persoana unui lăcătuş mecanic şi a unui muncitor, fost P.N.T.-ist, ambii cunoscuţi cu manifestări ostile prezente. Pe baza probelor obţinute, activitatea infracţională a celor două persoane a fost curmată.

- // -

Semnificativ este şi următorul caz:

La o fabrică de ţevi, în timp ce se făceau pregătiri pentru pornirea motoarelor de antrenare a cilindrilor de la calibror, s-a constatat că la unul din motoare se producea flamă şi se întrerupea alimentaţia. Acţionîndu-se pentru depistarea cauzei acestui fenomen s-a stabilit că ea consta în prezenţa unui ciocan de zidărie între carcasa motorului şi rotorul lui. Din cercetarea cazului a rezultat cu certitudine că prezenţa ciocanului nu putea fi decît rezultatul unei acţiuni intenţionate, deoarece la locul respectiv nu se executase nici o lucrare de zidărie, iar cu ocazia reviziilor făcute cu puţin timp înainte nu fusese descoperită nici o defecţiune.

In altă zi, în acelaşi sector, cu ocazia începerii rodajului la un motor de 5000 C.P. s-a constatat că acesta făcea masă, pornirea lui nefiind posibilă. In urma cercetării efectuate s-a descoperit o sîrmă cu lungimea de 200 mm şi diametrul de 6 mm, îndoită în formă de "U" care, fiind introdusă prin orificiile carcasei pînă la rezistenţa de nichelină a rotorului, producea scurtcircuit. A rezultat că şi această sîrmă a fost introdusă în mod intenţionat, pentru că era exclusă căderea ei întîmplătoare în locul respectiv.

Stabilindu-se cu certitudine că este vorba de tentative la acte de diversiune, s-a început urmărirea penală în cauză, luîndu-se şi măsuri de intensificare a activităţii informative în vederea depistării infractorului.

Aşa după cum am menţionat anterior, elementele duşmănoase se pot deda la acte de diversiune şi împotriva obiectivelor din sectorul de apărare.

Asemenea acţiuni pot fi săvîrşite atît de elemente ostile strecurate în rîndul salariaţilor obiectivelor respective, cît şi de altele, din afara acestora.

Procedeele ce pot fi folosite nu diferă de cele întîlnite în majoritatea celorlalte obiective economice.

Astfel, un element duşmănos, strecurat într-o întreprindere care efectua revizia motoarelor din compunerea anumitor mijloace de luptă, preconiza săvîrşirea unor acte de diversiune împotriva acestora. Pentru a putea acţiona timp îndelungat fără a fi descoperit, el a studiat şi a găsit un praf foarte

fin, greu de depistat, care, introdus în baia de ulei a motoarelor, era de natură să provoace uzura rapidă a acestora şi, deci, aducerea în stare de neîntrebuinţare a tehnicii de luptă în compunerea căreia intrau.

Avînd o reţea informativă calificată, ofiţerul care desfăşura muncă de securitate în obiectivul respectiv a putut afla la timp intenţiile elementului duşmănos în cauză şi a prevenit materializarea lor.

In ceea ce priveşte locurile vulnerabile pentru săvîrşirea unor acte de diversiune, pot fi evidenţiate în primul rînd depozitele de arme, muniţii, substanţe explozive, carburanţi, lubrifianţi şi tehnică de luptă ale întreprinderilor industriale din sectorul de apărare. In eventualitatea reuşitei unor acte de diversiune împotriva locurilor de mai sus, efectele distructive produse ar avea consecinţe dintre cele mai grave asupra potenţialului tehnic de luptă al forţelor noastre armate, ar afecta capacitatea de apărare a ţării şi ar influenţa nefavorabil starea de spirit a populaţiei.

Si în sectorul agricol există posibilitatea comiterii unor acte de diversiune. Elementele ostile pot săvîrşi infracţiunea de diversiune prin incendierea recoltelor, a depozitelor de cereale, a pădurilor, a inventarului agricol, prin otrăvirea animalelor sau prin crearea unor condiţii improprii de viaţă pentru acestea etc.

Subminarea economiei naţionale constituie o altă infracţiune ce poate fi săvîrşită de elementele ostile orînduirii socialiste.

Această infracţiune este prevăzută de art.165 din Codul penal, care are următorul conţinut: "Fapta de a folosi o organizaţie din cele prevăzute de art.145[1]), ori de a împiedica activitatea normală a acesteia, dacă fapta este de natură să submineze economia naţională, se pedepseşte cu închisoare de la 5 la 15 ani, interzicerea unor drepturi şi confiscarea parţială a averii.

Dacă fapta prevăzută în alineatul precedent a produs

---

1) Organizaţii de stat, organizaţii obşteşti sau orice organizaţii care desfăşoară o activitate utilă din punct de vedere social şi care funcţionează potrivit legii (extras din art. 145 Cod penal - N.A.).

pagube importante economiei naţionale, pedeapsa este moartea şi confiscarea totală a averii sau închisoarea de la 15 la 2o de ani, interzicerea unor drepturi şi confiscarea parţială a averii".

Din cele de mai sus rezultă că latura obiectivă a acestei infracţiuni prezintă două aspecte: fapta de a folosi una din organizaţiile prevăzute în art.145 din Codul penal, ori aceea de a împiedica activitatea ei normală.

Latura obiectivă a infracţiunii de subminare a economiei naţionale se poate prezenta fie sub forma acţiunii, fie sub aceea a inacţiunii. Astfel, favorizarea unor firme străine, prin încheierea de contracte dezavantajoase pentru statul român, poate constitui o infracţiune de subminare a economiei naţionale săvîrşită prin acţiune. Există inacţiune atunci cînd, spre exemplu, se trec sub tăcere unele resurse naturale importante descoperite cu ocazia prospecţiunilor geologice.

Indiferent însă cum s-ar săvîrşi faptele, se cere ca ele să fie de natură să submineze economia naţională. Acest rezultat periculos ar putea să apară atunci cînd s-ar produce pagube importante, cînd s-ar dezorganiza producţia într-un sector al economiei naţionale sau într-o întreprindere de interes republican, ceea ce ar putea avea efecte dăunătoare asupra întregii economii ş.a.m.d.

Subiect al infracţiunii de subminare a economiei naţionale poate fi acea persoană care, prin poziţia sa ori prin activitatea ce o desfăşoară, are posibilitatea să folosească o organizaţie sau să-i împiedice activitatea normală în modul prevăzut de lege. Nu întotdeauna este necesar ca persoana să deţină o funcţie de conducere.

Activitatea elementelor ostile care încearcă să comită infracţiunea de subminare a economiei naţionale se poate manifesta sub diferite forme, cum ar fi: exploatarea neraţională a unor rezerve naturale; dezinformarea organelor superioare cu privire la rezultatele unor prospecţiuni geologice în scopul fie al ascunderii anumitor zăcăminte descoperite, fie al cheltuirii inutile de bani şi de forţă de muncă atunci cînd rezervele prospectate nu întrunesc condiţiile necesare obţinerii u-

nei eficienţe economice prin exploatarea lor; favorizarea unor firme capitaliste cu ocazia încheierii şi derulării contractelor de import-export în detrimentul statului nostru etc.

In practica muncii de securitate, metoda favorizării anumitor firme străine cu care statul nostru, prin diverse instituţii şi întreprinderi, duce tratative comerciale a fost constatată în mai multe situaţii.

Ca forme concrete de favorizare pot fi amintite: preferarea unei oferte alteia mai avantajoase; comunicarea anumitor date secrete care să permită reprezentantului unei firme străine să impună condiţii defavorabile statului nostru; omiterea includerii în contract a unei clauze esenţiale pentru partea română; plata nejustificată, în valută, a unor ore suplimentare specialiştilor străini etc.

Un exemplu de subminare a economiei naţionale prin favorizarea unor firme străine îl constituie cazul unui inginer dintr-un institut de proiectări.

Participînd la tratativele ce se duceau cu o firmă capitalistă, inginerul în cauză a intrat în relaţii cu reprezentantul acesteia şi, în schimbul promisiunii că va primi un comision de 1% din valoarea contractului încheiat, a susţinut firma respectivă, sustrăgînd, în acelaşi timp, oferta unei firme concurente, pentru a o da spre studiu celei pe care o susţinea.

Fiind un element descompus moral, după ce a favorizat firma în cauză, inginerul respectiv a intrat în relaţii cu reprezentantul altei firme, căruia voia, tot în schimbul unor avantaje materiale, să-i furnizeze, de asemenea, date privind ofertele altor concurenţi străini. Obţinîndu-se informaţii certe că acest inginer urmează să transmită unui comerciant o serie de date secrete, s-a organizat prinderea sa în flagrant. Cu această ocazie, s-au găsit asupra lui garanţiile pe care o firmă concurentă le acorda prin oferte prezentate, iar asupra străinului se aflau o serie de date furnizate anterior de cetăţeanul român.

La percheziţia care a urmat, au fost găsite la domiciliul acestuia unele obiecte de provenienţă străină, precum şi un autoturism marca "Oppel Kadet", pe care îl primise "în dar" de la firma căreia îi înlesnise încheierea contractului.

Prin prinderea în flagrant şi condamnarea acestui individ, s-a reuşit să se prevină şi alte acţiuni duşmănoase care ar fi putut fi săvîrşite de către elementul în cauză.

Iată, într-un alt caz, ce procedee a folosit un element ostil ce deţinea o funcţie de conducere într-un minister. El a intrat în relaţii cu reprezentanţii unei firme străine cu care se duceau tratative în vederea contractării anumitor utilaje şi a aparaturii de automatizare necesare unor uzine din ţară. In schimbul unor avantaje materiale le-a furnizat informaţii privitoare la caracteristicile tehnice ale produselor celorlalţi ofertanţi aflaţi în competiţie şi la preţurile lor. Datele respective le obţinea de la "Maşinimport", unde, cu ocazia deplasării la această întreprindere pentru rezolvarea anumitor probleme de serviciu, profitînd de lipsa de vigilenţă a unor salariaţi, studia şi ofertele firmelor concurente.

Intrucît oferta firmei în cauză nu era suficient de fundamentată sub aspectul garanţiei calităţii utilajului, beneficiarul a cerut în avizul tehnic ca furnizorul să o completeze cu date referitoare la întreprinderile din străinătate unde a mai fost instalată aparatura oferită şi, totodată, să facă precizări în legătură cu acordarea asistenţei tehnice.

Firma nu avea o specialitate recunoscută în aparatură de automatizare şi, deci, nu putea să ofere garanţiile cerute. In această situaţie, elementul ostil, fără cunoştinţa şi aprobarea forurilor competente, a modificat avizul tehnic, eliminînd cerinţele beneficiarului în legătură cu garanţiile de calitate. După aceasta, folosindu-se de funcţia pe care o deţinea, a început să exercite presiuni asupra altor salariaţi care lucrau direct în problema achiziţiei aparaturii de automatizare, cerîndu-le să urgenteze contractarea cu firma respectivă, invocînd urgenţa şi termenele de plan pentru înzestrarea unităţilor din ţară.

Activitatea lui fiind cunoscută şi urmărită îndeaproape de către organele noastre, s-au luat măsuri de curmare a ei, prevenindu-se astfel producerea unor pagube importante economiei naţionale.

Pe lîngă cele arătate, elementele ostile mai pot comite şi alte fapte infracţionale cum ar fi: <u>trădarea prin transmi-</u>

36

terea de secrete, spionajul, divulgarea secretului care periclitează securitatea statului.

Prima dintre aceste infracţiuni este prevăzută în art. 157 din Codul penal, care precizează: "Transmiterea secretelor de stat unei puteri sau organizaţii străine ori agenţilor acestora, precum şi procurarea de documente sau date ce constituie secrete de stat, ori deţinerea de asemenea documente de către acei care nu au calitatea de a le cunoaşte, în scopul transmiterii lor unei puteri sau organizaţii străine ori agenţilor acestora, săvîrşite de un cetăţean român sau de o persoană fără cetăţenie domiciliată pe teritoriul statului român, se pedepseşte cu moartea şi confiscarea totală a averii sau cu închisoare de la 15 la 2o de ani, interzicerea unor drepturi şi confiscarea parţială a averii.

Aceleaşi fapte, dacă privesc alte documente sau date care, prin caracterul şi importanţa lor, fac ca fapta săvîrşită să periclitează securitatea statului, se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 15 ani, interzicerea unor drepturi şi confiscarea parţială a averii".

Aşa după cum rezultă din text, latura obiectivă a acestui aspect al trădării se poate realiza prin trei categorii de fapte:

- transmiterea secretelor de stat;
- procurarea (prin sustragere sau culegere) de documente sau date ce constituie secrete de stat în vederea transmiterii;
- deţinerea unor documente care constituie secrete de stat de către cei ce nu au calitatea de a le cunoaşte, tot în scopul transmiterii.

Aceleaşi fapte pot privi alte documente sau date care, prin caracterul şi importanţa lor, fac ca fapta săvîrşită să periclitezo securitatea statului.

Infracţiunea de spionaj este cuprinsă în art.159 din Codul penal, care incriminează faptele prevăzute în art.157 C.pen. săvîrşite însă de un cetăţean străin sau de o persoană fără cetăţenie ce nu domiciliază pe teritoriul statului român.

Latura obiectivă este identică cu cea de la trădarea prin transmitere de secrete.

Subiectul însă, în cazul spionajului, este un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie care nu domiciliază pe teritoriul statului nostru.

Pedeapsa pentru spionaj este aceeași, indiferent de caracterul documentelor sau datelor menționate mai sus: moartea și confiscarea totală a averii sau închisoarea de la 15 la 2o de ani și confiscarea parțială a averii.

La rîndul ei, infracțiunea de divulgare a secretului care periclitează securitatea statului este prevăzută în art. 169 din Codul penal în felul următor: "Divulgarea unor documente sau a unor date care constituie secrete de stat ori a altor documente sau date, de către cel care le cunoaște datorită atribuțiilor de serviciu, dacă fapta este de natură să pună în pericol securitatea statului, se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.

Deținerea în afara îndatoririlor de serviciu a unui document ce constituie secret de stat, dacă fapta este de natură să pună în pericol securitatea statului, se pedepsește cu închisoare de la 5 la lo ani.

Cu pedeapsa prevăzută în alin.2 se sancționează deținerea în afara îndatoririlor de serviciu a altor documente în vederea divulgării, dacă fapta este de natură să pună în pericol securitatea statului.

Dacă faptele prevăzute în alineatele precedente sînt săvîrșite de orice altă persoană, pedeapsa este închisoarea de la unu la 7 ani".

Latura obiectivă a acestei infracțiuni constă în: divulgarea unor documente sau date de către cel care le cunoaște datorită atribuțiilor de serviciu; deținerea în afara îndatoririlor de serviciu a unui document ce constituie secret de stat; deținerea în afara îndatoririlor de serviciu a altor documente în vederea divulgării lor; comiterea acelorași fapte de către orice alte persoane.

In toate cazurile, se cere ca fapta să fie de natură să periclitezc securitatea statului.

Subiectul în cazul aspectelor prevăzute în alin.1-3 din art.169 C.pen. este un funcționar sau alt salariat. In cazul alineatului 4 al art.169 C.pen., subiectul nu este deter-

38

minat.

Această infracţiune se deosebeşte de aceea de divulgare a unor secrete privind interesele obşteşti, prevăzută de art.251 C.pen., prin aceea că în cazul ei se cere condiţia periclitării securităţii statului.

De asemenea, infracţiunea prevăzută de art.169 se deosebeşte de aceea de neglijenţă în păstrarea secretului de stat, cuprinsă în art.252 C.pen., prin faptul că ultima se comite din culpă.

După cum se poate observa din analizarea atentă a textelor de lege care definesc aceste infracţiuni, ele nu se referă în mod obligatoriu la economia naţională, dar întrucît, după cum am mai subliniat, proprietatea obştească stă în centrul atenţiei anumitor elemente ostile orînduirii noastre, este de la sine înţeles că asemenea fapte pot fi comise şi în acest important domeniu de activitate.

x

x x

Insărcinate de partid şi împuternicite prin lege, organele de securitate şi cele de miliţie desfăşoară în mod sistematic şi organizat, în limitele atribuţiilor specifice ce le revin, activitate de prevenire, descoperire şi curmare a oricăror infracţiuni ce s-ar putea săvîrşi în scopul subminării puterii economice a statului nostru.

Sarcina primordială ce trebuie îndeplinită în cadrul acestei activităţi de mare răspundere o constituie prevenirea, deoarece numai ea poate asigura apărarea efectivă şi integrală a economiei împotriva faptelor de natură să o afecteze.

Dacă prima semnalare, verificată pe loc de cel ce o obţine cu ajutorul mijloacelor pe care le are la dispoziţie, atestă un act de pregătire a vreuneia din infracţiunile îndreptate împotriva securităţii statului în economie, este necesar însă se treacă imediat la prevenirea acesteia înainte de a se întreprinde orice alte acţiuni. O astfel de conduită se impune atît ofiţerilor, cît şi persoanelor din legătură.

O atitudine deosebită trebuie să se ia faţă de stări-

le periculoase şi de fenomenele negative. Acestea trebuie descoperite, întrucît, nu de puţine ori, sub masca neglijenţei, a nepriceperii, a unor cauze de ordin tehnic, duşmanul caută să-şi camufleze acţiunile sale ostile. Pe de altă parte, urmările unor stări periculoase sau fenomene negative, chiar neproduse de duşman sau neexploatate de el, fiind foarte grave, se impune a fi prevenite prin informarea imediată a organelor de partid şi de stat, a conducerilor obiectivelor economice respective, spre a se lua măsurile corespunzătoare.

Descoperirea şi lichidarea infracţiunilor ce pot fi comise în economie sînt condiţionate de:

- cunoaşterea temeinică a conţinutului infracţiunilor ce pot fi săvîrşite în economie;

- obţinerea la timp a informaţiilor privind producerea oricărui fapt socialmente periculos şi autorul acestuia;

- stabilirea măsurii în care elementele situaţiei de fapt întrunesc conţinutul vreuneia din infracţiunile respective;

- documentarea, care constituie acţiunea de strîngere a tuturor dovezilor ce arată, fără putinţă de tăgadă, că s-a săvîrşit o infracţiune în domeniul economiei, urmările pe care le are aceasta şi că învinuitul (inculpatul) este vinovat de producerea ei. Documentarea cere strîngerea probelor atît în acuzarea cît şi în apărarea învinuitului sau inculpatului.

Pentru îndeplinirea cu succes a misiunii de prevenire, descoperire şi lichidare a infracţiunilor ce se săvîrşesc în economie, toţi cei cărora le revin sarcini pe această linie de muncă au datoria patriotică de a-şi menţine trează vigilenţa, de a-şi însuşi în mod temeinic indicaţiile partidului cu privire la acest domeniu de activitate, de a executa întocmai şi la timp ordinele superiorilor, de a acorda o atenţie deosebită autoperfecţionării, pregătirii lor profesionale multilaterale.

Atît ofiţerii de securitate specializaţi în munca de contrainformaţii economice, cît şi ofiţerii şi subofiţerii de miliţie au datoria să obţină prin mijloacele proprii informaţiile necesare referitoare la infracţiunile economice sau la încercările ori la împrejurările favorabile săvîrşirii acestora şi

să întreprindă măsurile preventive ce se impun în fiecare caz în parte.

Organele de miliţie au un rol activ în prevenirea, descoperirea şi curmarea infracţiunilor îndreptate împotriva economiei şi datorită faptului că ele se ocupă în mod nemijlocit de instruirea şi controlarea pazei contractuale care asigură securitatea obiectivelor economice. In plus, în mediul din preajma diverselor obiective, ofiţerii şi subofiţerii de miliţie desfăşoară în mod normal muncă informativă, în al cărui proces pot apărea date cu privire la eventuale pregătiri din partea anumitor elemente de a atenta la securitatea obiectivului respectiv.

Drept urmare, se impune necesitatea colaborării permanente, a folosirii raţionale a forţelor şi mijloacelor de care dispun atît organele de securitate cît şi cele de miliţie, pentru că, în ultimă instanţă, servesc aceeaşi cauză: apărarea proprietăţii socialiste.

In acest sens, la Consfătuirea cu cadrele de bază din securitate, miliţie, procuratură şi justiţie din 9 aprilie 1970, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedinte al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România sublinia că "lupta împotriva celor ce atentează la avuţia naţională prin acte infracţionale de orice natură, indiferent în competenţa cui sînt date, trebuie înţeleasă ca o problemă ce priveşte toate organele de partid şi de stat, întreaga noastră societate socialistă".

Aşadar, este necesar să se reţină că activitatea de prevenire, descoperire şi curmare în munca de contrainformaţii economice nu trebuie să se limiteze doar la acţiunile infracţionale îndreptate împotriva securităţii statului.

Atunci cînd se află de existenţa unor infracţiuni din economie date în competenţa miliţiei, ofiţerii de securitate au datoria să le semnaleze imediat organelor de miliţie.

In aceeaşi măsură şi organele de miliţie, în activitatea specifică pe care o desfăşoară, trebuie să aibă în vedere nu numai infracţiunile ce le sînt date în competenţă, ci şi pe cele îndreptate împotriva securităţii statului în economie.

Conducerea de partid şi de stat cere atît organelor de securitate cît şi celor de miliţie ca să-şi aducă din plin contribuţia la apărarea avutului obştesc. Aceasta înseamnă ca toate cadrele din securitate şi din miliţie să înţeleagă bine obligaţiile ce le revin în legătură cu orice fel de infracţiuni care se comit în economia naţională şi să coopereze activ, în mod permanent şi organizat.

72

C U P R I N S

Pag.

Redactor: mr. Constantin Dobre
Multiplicată în 5oo de exemplare, pe hîrtie semivelină.
Data: 27 iulie 1971
Lucrarea conţine 42 de pagini.